

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Смоляк М.О.

Науковий керівник – ст. викл. Никифоров А.О.
Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка
(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Сільськогосподарські машини»),
тел. (057) 732-54-33, e-mail: system-quality@mail.ru)

Ячмінь займає важливе місце в зерновому балансі країни. Завдяки раціонально побудованій сівозміні, з урахуванням дії післядії добрив, зростає продуктивність культур особливо це стосується ячменю.

Проведені дослідження показали, що у варіанті без внесення добрив у всіх сівозмінах урожайність істотно не відрізнялася між собою і становила у плодозмінній сівозміні 2,60 т/га; в просапній і зернопаропросапній урожайність була однаковою – на рівні 2,56 т/га.

У разі застосування 25 т/га гною + N90P120K90 під буряки цукрові в плодозмінній сівозміні врожайність ячменю становила 3,30 т/га, що було більше на 0,60 т/га відповідно до варіанту без застосування добрив, у просапній і зернопаропросапній 3,00 і 3,29 т/га відповідно.

Вагомий вплив на врожайність ячменю має використання післяжнивних решток: соломи зернових культур та гички буряків цукрових. Зокрема, у варіанті, де застосовували 25 т/га гною + солома + N90P120K90 під цукрові буряки, а гичка під ячмінь, урожайність ячменю в плодозмінній сівозміні становила 3,64 т/га, у просапній – 3,18 т/га, у зернопаропросапній – 3,29 т/га, що було на 1,04; 0,62; 0,73 т/га відповідно більше від неудобраного варіанту. Високий приріст урожаю ячменю в плодозмінній сівозміні зумовлений підвищеною мінералізацією добрив і впливом біологічного азоту. У разі заорювання соломи, гички буряків цукрових + N140P120K90 врожайність ячменю в плодозмінній сівозміні була на рівні 25 т/га гною + N90P120K90, але поступалась варіанту з сумісним поєднанням гною + солома, мінеральних добрив на 0,49 т/га. У просапній урожайність була на рівні з органо-мінеральною системою удобрення. Отже, за сумісного заорювання соломи і мінеральних добрив під буряки цукрові, а гички цукрових буряків під ячмінь урожайність не поступалась гною і мінеральним добривам.

Отже, використання органо-мінеральної системи удобрення в своїй післядії і наявність бобових культур підвищує врожайність ячменю.